

HÖGSTA DOMSTOLENS BESLUT

meddelat i Stockholm den 1 juli 2010

Mål nr

Ö 3756-09

KLAGANDE

KIA Motors Sweden AB, 556618-8545

Kanalvägen 12

194 61 Upplands Väsby

Ombud: Advokat JT och jur.kand. BRA

MOTPART

Konkursboet för G.D.S. Bil i Stockholm AB i likvidation, 556236-5014

c/o Advokat PR

Konkursförvaltare: Advokat PR

SAKEN

Tillstånd till prövning i hovrätt av mål om återvinning i konkurs

ÖVERKLAGADE AVGÖRANDET

Svea hovrätts beslut 2009-06-25 i mål T 1914-09

HÖGSTA DOMSTOLENS AVGÖRANDE

Med ändring av hovrättens beslut meddelar Högsta domstolen tillstånd till målets prövning i hovrätten.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN

KIA Motors Sweden AB har yrkat att Högsta domstolen ska meddela tillstånd till målets prövning i hovrätten.

SKÄL

1. G.D.S. Bil i Stockholm AB (G.D.S.) betalade den 23–24 februari 2005 sina utestående skulder, 1 743 000 kr, till KIA Motors Sweden AB (KIA). Vid bolagsstämma den 23 augusti samma år beslutades att G.D.S. skulle träda i frivillig likvidation. Den 2 februari 2006 försattes bolaget i konkurs på egen begäran. Målet i sak gäller om betalningen till KIA ska gå åter enligt 4 kap. 5 § konkurslagen.
2. Huvudförhandlingen vid tingsrätten pågick i två dagar. Sju personer hördes som vittnen i målet och parterna åberopade ett trettiotal handlingar som skriftlig bevisning.
3. Tingsrätten fann att betalningen skulle gå åter till konkursboet och

förpliktade alltså KIA att utge yrkat belopp jämte ränta till konkursboet. Sammantaget ansåg tingsrätten att utredningen inte tillät någon annan slutsats än att G.D.S. vid tiden för betalningen var på obestånd. Tingsrätten fann vidare att KIA i vart fall borde ha känt till att G.D.S. var på obestånd och att transaktionen var otillbörlig i konkurslagens mening.

4. KIA överklagade tingsrättens dom och yrkade att käromålet skulle ogillas. I överklagandet åberopades samma omständigheter som KIA hade anfört vid tingsrätten, bl.a. att G.D.S. inte var på obestånd vid tiden för betalningen och att KIA i vart fall varken känt till eller bort känna till att G.D.S. var på obestånd.

5. Hovrätten har inte meddelat prövningstillstånd.

6. Frågan i Högsta domstolen är i första hand om hovrätten borde ha meddelat granskningsdispens enligt 49 kap. 14 § 2 rättegångsbalken. Sådant prövningstillstånd ska meddelas om det inte utan att tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som tingsrätten har kommit till. Möjligheten att ge prövningstillstånd på denna grund har beskrivits som en form av säkerhetsventil som tillkommit med hänsyn till att det ibland kan vara svårt att bedöma om det finns skäl att ändra tingsrättens avgörande utan att målet tas upp till en fullständig prövning i hovrätten. Så kan vara fallet i omfattande eller komplicerade mål men också i andra mål om domskälen är ofullständiga, kortfattade eller på annat sätt oklara när det gäller de sakförhållanden som har lagts till grund för tingsrättens avgörande. (Prop. 2004/05:131 s. 186 f. och 260 f. och NJA 2009 s. 590 med hänvisningar.)

7. Förarbetsuttalandena till bestämmelsen om granskningsdispens måste läsas i belysning av det övergripande syftet med prövningstillstandsreformen, nämligen att hovrätterna ska koncentrera sig på sådana tingsrättsavgöranden där en förnyad prövning fyller någon saklig funktion, dvs. avgöranden som kan vara felaktiga; hovrätterna ska inte ägna tid åt avgöranden där hovrätten på ett tidigt stadium kan konstatera att klaganden inte har några utsikter till framgång (a. prop. s. 178 f.).

8. Den grundläggande fråga som tingsrätten hade att pröva gällde om G.D.S. var på obestånd vid tiden för betalningen till KIA och om KIA i så fall insett eller bort inse detta. KIA åberopade i tingsrätten tämligen omfattande bevisning i dessa delar i form av flera vittnesförhör och ett stort antal handlingar. Vad som framkommit genom denna bevisning och på vilket sätt tingsrätten värderat denna framgår inte av tingsrättens dom. Även om hovrätten inom ramen för prövningstillståndsproceduren skulle ta del av den i tingsrätten framlagda bevisningen, kan det under sådana förhållanden inte anses föreligga några egentliga förutsättningar för hovrätten att i dessa delar kontrollera tingsrättens bevisvärdering (a. prop. s. 261). Med hänsyn härtill, och till att G.D.S. trädde i frivillig likvidation först sex månader efter betalningen och att det dröjde ytterligare drygt fem månader innan likvidatorn ansökte om bolagets försättande i konkurs (jfr 25 kap. 36 § aktiebolagslagen, 2005:551), får tingsrättens redovisning av hur den resonerat i de aktuella sakfrågorna anses vara alltför knapphändig för att det ska kunna anses möjligt att bedöma riktigheten av det slut som tingsrätten kommit till utan att målet blir föremål för en fullständig rättegång i hovrätten.

9. Av det sagda följer att tillstånd till målets prövning i hovrätten ska meddelas.

I avgörandet har deltagit: justitieråden Gertrud Lennander, Dag Victor,
Gudmund Toijer, Lena Moore (referent) och Göran Lambertz
Föredragande revisionssekreterare: Ulrika Berg